Lietuvos Respublikos krašto apsaugos viceministrui Žilvinui Tomkui

2022 m. gruodžio 9 d., Nr. 22-245VK

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai

Kopija:
Lietuvos Respublikos Seimo
Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkui
Laurynui Kasčiūnui

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL NACIONALINĖS DARBOTVARKĖS „LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIEČIŲ RENGIMO PILIETINIAM PASIPRIEŠINIMUI STRATEGIJA“ ĮGYVENDINIMO PLANO“ PATVIRTINIMO“ PROJEKTO NR. 22-15449

Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK), viena didžiausių verslo organizacijų Lietuvoje, išnagrinėjo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ (toliau – Nacionalinė darbotvarkė) įgyvendinimo plano“ patvirtinimo“ projektą Nr. 22-15449 (toliau – Nutarimo projektas) ir teikia savo pastebėjimus ir pasiūlymus.

Pažymėtina, kad LVK teikė pasiūlymus Nacionalinės darbotvarkės projektui, kuomet pastarasis buvo svarstytas Seime. LVK šiuos siūlymus pateikė dėl to, kad Lietuvos verslo bendruomenė nesijaučia pakankamai įtraukta į pilietinio pasipriešinimo ir kitus Lietuvos Respublikos gynybos planus, įvairių nacionaliniam saugumui svarbių sektorių atstovai tiksliai nežino, koks būtų jų vaidmuo valstybę ištikus egzistencinei grėsmei.

LVK siūlymams pritarė Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas savo išvada, kuriai pritarė Seimas. Seimas priėmė Nacionalinę darbotvarkę su šiais LVK inicijuotais pakeitimais: 9 punktas „Silpnybės“ buvo papildytas 7 papunkčiu „Neapibrėžtas verslo vaidmuo esant skirtingoms situacijoms (ekstremaliajai situacijai, krizei, mobilizacijai, karo padėčiai)“; 10 punktas „Galimybės“ buvo papildytas 5 papunkčiu „Partnerystės su verslu potencialas“; taip pat įtvirtinta, kad Vyriausybė steigia Pilietinio pasipriešinimo tarybą.

Nutarimo projekte pasigendame priemonių, kuriomis Nacionalinėje darbotvarkėje aukščiau įvardyta silpnybė būtų siekiama šalinti, taip pat pasigendame priemonių, kuriomis Nacionalinėje darbotvarkėje būtų išnaudojamas partnerystės su verslu potencialas. Tai buvo išsakyta LVK atstovų susitikime su Krašto apsaugos ministerija š.m. lapkričio 16 dieną. Atitinkamai, teikiame kelis konkrečius pasiūlymus, kokiomis priemonėmis svarstytina pildyti Nutarimo projektą.

Pirma, siūlome pirmos krypties („Atsparumo stiprinimas“) priemonių sąrašą papildyti analitine priemone, kuri būtų atliekama su tikslu įvertinti, kokiuose jau esančiuose valstybės gynimo planavimo dokumentuose nepakankamai yra įtrauktas verslas. Kaip tos pačios analitinės priemonės dalį galima būtų numatyti uždavinį – išanalizuoti, kokie svarbūs ekonominiai sektoriai nėra įtraukti, bet galėtų būti įtraukti į gynybos planus. Analitinės priemonės dalis būtų parengti rekomendacijas, kaip būtų tikslinga pildyti gynybos planus, įtraukiant verslą. Prie šios krypties taip pat siūlome nurodyti reguliacinę priemonę, kuria būtų siekiama įgyvendinti minėto vertinimo rekomendacijas.

Antra, siūlome trečios krypties („Neginkluoto pasipriešinimo žinių ir įgūdžių teikimas ir ugdymas“) priemonių sąrašą papildyti komunikacine ir (ar) investicine priemone, susijusia su

mokymų organizavimu įmonėse. Atsižvelgiant į tai, kad įmonė yra pagrindinė pilnametystės sulaukusių individų socioekonominės organizacijos forma, būtų tikslinga bendradarbiauti su daug darbuotojų turinčiomis įmonėmis rengiant pilietinio pasipriešinimo mokymus norintiems ir galintiems įmonių darbuotojams. Mokymų organizavimo įmonėse priemonė padėtų didinti rodiklio „Lietuvos piliečių, pasirengusių ginti šalį, dalis“ reikšmę. Tokie mokymai galėtų vykti tokiose įmonėse, kur yra didelė darbuotojų koncentracija vienoje vietoje – biuruose, fabrikuose, sandėliuose ir kt.

Trečia, siūlome trečios krypties („Neginkluoto pasipriešinimo žinių įgūdžių teikimas ir ugdymas“) priemonių sąrašą papildyti atskira įmonių vadovų sertifikavimo priemone, rengiant jiems mokymus/ kursus ir sertifikuojat jų žinias. LVK savo valdymo organų narius šiais metais siuntė į Lietuvos nacionalinio saugumo ir gynybos kursus visuomenės atstovams, tačiau tuo pačiu norėtume pasiūlyti teikti atskirus kursus įmonių valdymo organų atstovams – akcininkams ir direktoriams – taip pat pastariesiems sudalyvavus kursuose ir išlaikius testą, galima būtų dalyvavusiems teikti sertifikatus ir taip patvirtinti, kad turi bazines žinias pilietinio pasipriešinimo klausimais, žino, kaip jų valdoma įmonė turės reaguoti priešo invazijos atveju. Taip pat siūlome mokymus rengti sektoriniu pagrindu, o svarbiausius sektorius identifikuoti Pilietinio pasipriešinimo patariamojoje taryboje (pirmumą suteikiant nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių ūkio sektorių įmonių vadovams, tuomet einant per kitus sektorius – privačią mediciną, vaistų prekybą, transportą ir kt. sektorius). Toks projektas galėtų būti vykdomas kartu su LVK ir akademine bendruomene.

Taip pat raginame Krašto apsaugos ministeriją apsvarstyti klausimą iš esmės ir ieškoti kitų būdų stiprinti Lietuvos pasiruošimą priešo invazijai pasitelkiant verslą. Lietuvos ūkis yra grindžiamas privačios nuosavybės teise, asmens ūkinės veiklos laisve ir iniciatyva. Atitinkamai, didžioji dalis ūkinės veiklos Lietuvoje yra vykdoma privačių ūkio subjektų, todėl pastarųjų pasiruošimas veikti invazijos atveju turi papildyti pilietinio pasipriešinimo ir gynybos planus, kur toks papildymas yra prasmingas ir kurtų pridėtinę vertę (nuo geležinkelių riedmenų remontavimo ir sveikatos apsaugos paslaugų teikimo iki strateginės komunikacijos koordinavimo su privačia žiniasklaida), ir todėl verslo įtraukimas yra ne kelių priemonių ar sektorių, bet bendrai požiūrio klausimas.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Prezidentas Andrius Romanovskis

Originalas nebus siunčiamas. Vilius Kriaučiūnas, el.p. vilius@lvk.lt, mob. +37060898408.